

ASSOCIACIÓ CULTURAL DEL MATARRANYA (ASCUMA)

Declarada Entitat d'Utilitat Pública, O. M. 12/09/2006

PROJECTE DE DINAMITZACIÓ ARTÍSTICA I CULTURAL “ART I MANYA”

El projecte de dinamització artística i cultural *Art i Manyà*, neix amb l'objectiu de que els alumnes dels centres dels diferents nivells educatius (EIO, ESO, Batxillerat), dintre de l'activitat *d'Apertura de Centres* o be de les assignatures de Ciències Naturals, Català, Plàstica, Ciències Socials, Llengua i Literatura, de les comarques catalanoparlants aragoneses i poblacions limítrofes, coneguin els **escriptors, artistes i agents culturals** dels seu **mateix entorn geogràfic**, que utilitzen **el català com a eina de cultura i desenvolupament artístic i social**.

La creació literària ocupa un lloc fonamental en aquest projecte i es presenta com a lectura, com a text interpretatiu i com a suport d'altres manifestacions **artístiques i musicals**. També la natura, l'ecologia, el desenvolupament sostenible, la història i fins i tot la màgia tenen un protagonisme destacat en el projecte. El coneixement de la **cultura pròpia** per mig de totes les formes de creació i imaginació, així com allò que ens diferencia d'altres cultures i **el que tenim tots en comú**, constitueix la finalitat principal de l'activitat, sempre amb la intenció d'estimular, tant el coneixement de l'entorn, com la pròpia creativitat.

Al mateix temps, *Art i manyà*, es vol fer extensiu a les biblioteques, associacions culturals, Escoles d'Adults i Escoles Oficials d'Idiomes, així com a institucions **fora de l'àmbit educatiu** que tenen interès per recuperar, promocionar i mantenir la cultura pròpia i autòctona de les comarques de parla catalana d'Aragó.

Per a aconseguir aquest objectiu, el projecte *Art i manyà* ofereix a tots els centres les següents actuacions i tallers:

I. “Recitals de literatura. Teatre i comèdia”

Lectura, amb acompanyament musical o de forma dramatitzada, de relats i poesia dels dos escriptors desapareguts més importants de la Franja: **Jesús Moncada i Desideri Lombarte**. Interpretació de textos d'autors clàssics de manera teatral.

- Marta Momblant Ribas. *Comèdia Teatra: Lectura i divertiment* (25)
- Marta Momblant Ribas. *Resposta a Cartes Impertinents de la Mª Aurelia Campamay* (25)
- Antoni Bengochea. Lectura de poemes de Desideri Lombarte (1)
- Duo Recapte. Poesia de la Franja/Poesia de Desideri Lombarte (2)
- Hector Moret. Lectura i anàlisi de l'obra de Jesus Moncada (3)
- Pepa Nogués. Lectura de poemes de Desideri Lombarte (4)
- Duo Recapte, espectacle *Ataïllar el món des del Molinar* (42)
- José Manuel Aragonés. Lectura de poemes de diferents autors de la Franja (27)

II. “Escriptors de la nostra terra”

Escriptores i escriptors vinculats als pobles de les comarques catalano parlants, a les terres del Matarranya i a d'altres comarques, que presenten els seus treballs literaris, que posteriorment treballaran els assistents a l'activitat. L'activitat es pot desenvolupar de dues

maneres: lectura prèvia del llibre i posterior visita de l'autor o autora, o be presentació del treball per part de l'autor o autora, realitzant un taller literari.

- Marta Momblant, narrativa. (Guanyadora del premi Guillem Nicolau, que atorga el Govern d'Aragó) (5)
- Mertxe Llop, narrativa. (Guanyadora del premi Guillem Nicolau) (6)
- Jose Miguel Gràcia, poesia. (Guanyador del premi Guillem Nicolau) (7)
- Ramon Sistac, assaig (8)
- Josep A. Carrévalo, narrativa (9)
- Juli Micolau, poesia. (Guanyador del premi Guillem Nicolau) (10)
- Susanna Antoli, narrativa i poesia. (Guanyadora del premi Guillem Nicolau) (11)
- Josep Maria Sanmartin, novel·la i poesia. President de la AMICAL de Mathausen a l'Aragó. (39)

III. “Cantautors”

Músics que interpreten les pròpies cançons o composicions tradicionals i de música moderna en la nostra llengua, amb la participació dels alumnes assistents.

- Anton Abad (Saidi) (12)
- Temps al Temps (Matarranya) (13)
- Rondalla de Nonasp (Baix Matarranya) (14)
- Los Maellans (15)
- Sergio&Raquel (Calaceit) (6)
- Los Draps (Matarranya): Marc Marti (17) Ruben Lombarte (18)
- Raquel (19)
- Àngel Villalba. *L'olivera d'Aragó* (41)

IV. La memòria col·lectiva (o la tradició oral): escola de vida

Comunicar l'enorme valor de la tradició oral –transmesa de generació en generació– com a element formatiu i educatiu de grans i menuts, incidint en la important aportació de la tradició oral al procés educatiu, com a gran escola e la vida.

Les partitures de la música tradicional, les cançons dels avantpassats, el contes i les tradicions folklòriques interpretades a l'estil dels antics joglars i narradors o contades a la manera dels iaïos.

- Antoni Bengochea. “Qüento va, qüento vingue”. (20)
- Raquel Esteve. “Lo Molinar. Literatura popular catalana del Matarranya i Mequinensa” (21)
- José Antonio Carrévalo. “Mont-roig. El patrimoni immaterial” (22)
- Teresa Maria Ballester. “Mont-roig. El patrimoni immaterial” (23)

V. “Tallers creatius i interactius de música, d'arts plàstiques i de natura”

Les arts plàstiques, l'escultura, la música, la natura, el desenvolupament sostenible són les matèries que es treballen de manera interactiva i dinàmica.

- José Manuel Aragonés, tallers d'arts plàstiques i escultura “*Construïm i destruïm*”, entre d'altres (27)
- Raquel Esteve, “*Música, literatura i jocs tradicionals per als nostres dies*”. Tallers basats en “Lo Molinar, Literatura popular catalana del Matarranya i Mequinens i

Cançoners de Lluís Borau i Carles Sancho” i amb el treball de la Margarita Celma Tafalla, “Canthem Junts”, cançons arreplegades al Matarranya. (28)

- Marta Castellò, espectacle de màgia *Políglota teatre*. (29)
- Pepa Nogués, tallers d’ecologia i natura (30)
  - “*Com canten els moixons*”. (30.1)
  - “*Seguint les penjades dels animals*”. (30.2)
  - “*Plantes medicinals*”. (30.3)
  - “*El quadern de camp del naturalista*”. (30.4)
  - “*Taller de destil·lació d’herbes*”. (30.5)
  - “*Taller de fer coixins relaxants naturals*”. (30.6)
  - “*Taller d’ecologia domèstica*”. (30.7)
  - “*Taller de fer sabons amb herbes*”. (30.8)

VI. “Tallers d’història”

La història local i del territori que ha estat absent dels continguts educatius, és la protagonista d’aquestes conferències, xerrades o taules rodones que tenen per objecte la informació i la formació dels estudiants i assistents.

- Carles Sancho Meix, historiador i professor. (31)
- Josep Maria Baró Pujés, jurista i historiador. (32)
- Joaquim Montclus i Esteban, historiador, escriptor i periodista. (33)
- José Ignacio Micolau, historiador, cronista i bibliotecari. (34)
- Juan Luis Camps Juan, historiador i economista. (35)

VII. “Exposicions”

Les exposicions que presenta aquest projecte tenen un marcat caràcter artístic, social i literari; abasteixen la realitat històrica del territori en diferents àmbits i èpoques.

- Exposició d’artistes “Art Matarranya”. (36)
- “Ataüllar el món des del Molinar. Desideri Lombarte”. (37)
- “Quan érem emigrants”. Col·lecció de quaranta fotografies dels anys de l’emigració de la gent dels pobles cap a la ciutat, sempre a la recerca d’una vida millor. (38)
- AMICAL de Mathausen, Josep Maria Sanmartin. (40)

Idea i elaboració del projecte: Cèlia Badet Sorolla per a l’Associació Cultural del Matarranya

Telèfon: 978 85 15 21

C/E: acmatarranya@gmail.com   administracio@ascuma.org

Coordinació del projecte: Cèlia Badet Sorolla, telèfon 628 69 77 51

Organització, finançament, assessorament i infraestructures: Associació Cultural del Matarranya i Guies del Port